

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

9 juli 2024

Eindtermijn

9 juli 2024

Onderwerp

Uitgevoerde werkzaamheden Meeslouwerplas en rol van Rijnland als bevoegd gezag

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Hoogheemraadschap van Rijnland over gevoerde gesprekken met Hoogheemraad H. Schouffoer
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting behorende bij de brief aan het college van Dijkgraaf en Heemraden van Rijnland
3. Te bepalen dat de brief aan Rijnland behorende bij het besluit onder adviespunt 1 op grond van artikel 2, lid 2 onder b van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2023, niet actief openbaar wordt gemaakt, omdat deze gezien de fase van het politieke of bestuurlijke proces als verstorend voor het verdere proces van bestuurlijk beraad zijn aan te merken.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1 240105 brief aan Rijnland

1 Toelichting voor het College

In het provinciaal recreatiegebied Vlietland is een verondiepingsproject uitgevoerd. Dit project had tot doel de oevers van de Meeslouwerplas te verstevigen en de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Door tegenvallende ontwikkelingen is het contract met de uitvoerder in 2018 aangepast en is vervolgens grond en zand vanuit de Rijnlandroute gebruikt om het project af te ronden. Door het gebrek aan beschikbare grond zijn minder natuurvriendelijke oevers aangebracht dan voorzien en is ook niet de gehele onderwaterbodem in de diepste delen voorzien van een afdeklaag. Op basis van een onderwaterbodemonderzoek en een beoordeling door Deltares is Rijnland verzocht goedkeuring te geven aan de uitgevoerde werkzaamheden. Gezien de langlopende discussie over dit project in Provinciale Staten, met gebiedspartijen en in de verenigde vergadering van Rijnland heeft de verantwoordelijk Heemraad contact gezocht met de betrokken provinciale bestuurders op gebied van recreatie en Kaderrichtlijn Water (KRW) om te borgen dat er een gedeeld beeld van de situatie was bij beide overheden. De weergave van deze gesprekken zijn in de brief aan Rijnland vastgelegd en geven naar verwachting voldoende besef van gedeelde verantwoordelijkheid om de werkzaamheden te kunnen goedkeuren.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 30.000,- en € 200.000,-

Programma : Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland (Beleidsdoel 5.3 leven met water)

Financiële risico's :

- De € 30.000,- voor de monitoring van de waterkwaliteit wordt gedekt door een bijdrage van BAM Infra, dus geen financieel risico;
- Op basis van eerdere ervaring is een bedrag van € 200.000,- genoemd als maximum bedrag dat PZH bereid is te besteden voor areaal waterplanten. Maatregelen in het portaal betreffen wel resultaatsverplichtingen, dus er is geen garantie dat € 200.000,- voldoende is. Wel heeft de BAM aangegeven een extra (financiële) bijdrage te leveren. De PH KRW heeft aangegeven het budget van € 200.000,- te willen laten drukken op de provinciale KRW-middelen.

Juridisch kader

De provincie is verantwoordelijk voor het aanwijzen van de regionale KRW-oppervlaktewaterlichamen en moet ervoor zorgdragen dat de daarvoor geldende KRW-doelstellingen worden behaald. Voor de Meeslouwerplas geldt dat het onderdeel is van een zogeheten kunstmatige KRW-oppervlaktewaterlichaam. Voor dit oppervlaktewaterlichaam is in het regionaal waterprogramma het goed ecologisch potentieel vastgelegd. In het regionaal waterprogramma worden de maatregelen opgenomen die nodig zijn om dit ecologisch potentieel te halen. Het regionaal waterprogramma werkt door naar het waterbeheerprogramma van het waterschap. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de in de waterbeheerprogramma's opgenomen maatregelen, tenzij specifieke maatregelen bij andere actoren zijn belegd. Destijds hebben wij in overleg met het hoogheemraadschap deze maatregel (areaal waterplanten) als uitvoerbaar/ haalbaar besproken, daarmee is de maatregel ook verwerkt in de doelaflading. In het WKP komt dit dan terug dat wij uitvoerder/ verantwoordelijke partij zijn voor de uitvoering van deze maatregel. Net als dat in de vorige periode ook soms gemeenten maatregelen achter hun naam hadden staan bijvoorbeeld ten aanzien van onderzoek/ aanpak bij riooloverstortingen.

Eventueel kan in het regionaal waterprogramma onder strikte voorwaarden een uitzondering worden gemaakt op het behalen van een doelstelling of het niet uitvoeren van een maatregel. Voor de Meeslouwerplas zal het echter lastig zijn hiervoor inhoudelijke gronden te vinden, omdat in kaart moet worden gebracht welke andere of alternatieve maatregelen eventueel getroffen kunnen worden. Kostenoverwegingen mogen hierbij geen rol spelen. Het wel of niet sturen van een brief aan HHRijnland over het derde punt (waterplanten) heeft geen impact op onze verantwoordelijkheid. Het heeft alleen betekenis in het wel of niet expliciet erkennen van de verantwoordelijkheid voor de maatregel in het WKP-portaal.

De brief behorende bij het besluit onder adviespunt 1 op grond van artikel 2, lid 2 onder b van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2023, wordt niet actief openbaar gemaakt, omdat deze gezien de fase van het politieke of bestuurlijke proces als verstorend voor het verdere proces van bestuurlijk beraad zijn aan te merken. Mede op basis van de GS-brief zal het College van Dijkgraaf en Heemraden haar besluit moeten nemen over de uitgevoerde werkzaamheden. Het actief openbaar maken van de GS-brief verstoort het bestuurlijk proces binnen het Hoogheemraadschap.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2007 is gestart met het project Meeslouwerplas op initiatief van verschillende gebiedspartijen in Vlietland. Na een lastige aanbestedingsprocedure is de BAM in 2010 gestart met werkzaamheden in opdracht van Zuid-Holland. Hiervoor is bij het waterschap een vergunning aangevraagd die is verleend omdat het aanvoeren en aanbrengen van licht verontreinigde bagger en grond tot doel had de oevers van de Meeslouwerplas te verstevigen en de ecologische kwaliteit van de Meeslouwerplas te verbeteren. In 2014 is de BAM gestopt met aanvoer van materiaal waarna in 2018 het contract met de BAM is aangepast, na jarenlange juridische discussie en met goedkeuring van het College van GS waarna de opdracht in afgeslankte vorm is afgerond met materiaal afkomstig vanuit de Rijnlandroute.

Het oorspronkelijke basisidee van het project was dat met het aanbrengen van circa 5 Miljoen m³ licht verontreinigde grond en bagger de oevers van de Meeslouwerplas konden worden verstevigd en er inkomsten zouden komen doordat het kan worden gezien als verwerken van een "afvalstroom".

Deze financiën konden worden gebruikt voor:

Een beweegbare brug;

Een geluidsscherm;

Een natuurlijk krekengebied;

De aanleg van natuurvriendelijke oevers.

De aanpassing in het contract bestond uit het verwijderen van de opdracht tot aanleg van een geluidwerende voorziening, deze wordt nu door de provincie op andere manieren op eigen kosten gefinancierd. Verder werd de aanleg van grote oppervlakten aan natuurvriendelijke oever uit de opdracht aan de BAM gehaald. Dit laatste punt is vooraf niet afgestemd met het Bevoegd Gezag, het Hoogheemraadschap van Rijnland. In 2021 is in overleg met het Waterschap besloten dat 75% van de KRW-maatregelen als uitgevoerd werden beschouwd en er dus nog 25% van de KRW-maatregelen (areaal waterplanten) open bleef staan.

In 2023 heeft de BAM een opleverdossier ingeleverd bij Rijnland met verzoek om goedkeuring van de uitgevoerde werkzaamheden. Met als belangrijkste aandachts- en discussiepunt de kwaliteit van de (onderwater-)afdeklaag.

3 Proces

Tijdens een wensen en bedenkingenprocedure heeft de verantwoordelijk Heemraad, een concept-besluit tot goedkeuring voorgelegd aan de VV en besproken met de relevante commissie. Tijdens deze discussie werden zorgen geuit over mogelijke toekomstige risico's voor de waterkwaliteit en de afgesproken KRW-maatregelen in de Meeslouwerplas.

Vervolgens heeft de Heemraad gesproken met Anne Koning als bestuurlijk opdrachtgever voor de Meeslouwerplas en Jeannette Baljeu wegens de relatie met de KRW-maatregelen. De weergave van de gesprekken is vastgelegd in een brief alhoewel Rijnland liever aanstuurde op een Juridische overeenkomst.

Omdat de BAM deels verantwoordelijk is voor deze situatie is BAM Infra gevraagd de extra kosten voor de watermonitoring € 30.000,- te financieren en een in een vervolgfase te bepalen bijdrage te leveren aan de realisatie van extra areaal waterplanten. De PH recreatie vond het financiële risico zoals verwoord te groot, de PH KRW heeft aangegeven een bedrag van maximaal € 200.000,- beschikbaar te willen stellen vanuit de KRW-middelen.

De verwachting is dat met deze brief, Rijnland akkoord gaat met de uitgevoerde werkzaamheden en hiermee een einde komt aan de langlopende discussie over de waterkwaliteit en waterbodemkwaliteit in de Meeslouwerplas. Parallel aan het verzenden van de brief, indien daartoe wordt besloten, aan het Hoogheemraadschap wordt een brief verstuurd aan de BAM waarmee de kosten voor monitoring worden doorbelast.

4 Participatie en rolneming

Provincie Zuid-Holland is opdrachtgever voor de verondieping van de Meeslouwerplas. Voor de vergunningverlening is het waterschap verantwoordelijk. Onze rol is die van vergunninghouder en verantwoordelijke voor een maatregel in het Waterkwaliteitsportaal. Daarnaast heeft Zuid-Holland een regierol voor het halen van de KRW-doelen in Zuid-Holland.

In dit dossier is sprake van enkele zeer actieve partijen vanuit het gebied die zorgen hebben over de recreatie- en milieukwaliteit van de plas. Zij zullen waarschijnlijk het besluit van het waterschap afwijzen.

5 Communicatiestrategie

Besluit betreft een brief aan het waterschap die zij mee zullen nemen in hun besluitvorming over de Meeslouwerplas. Om vooruitlopend op hun besluit nu al hierover te communiceren is onwenselijk. Na besluitvorming van het waterschap kan worden gecommuniceerd over het vervolgproces vanuit onze rol als opdrachtgever.